

POVEZANOST ŠPORTNEGA UDEJSTVOVANJA OTROK IN IZOBRAZBENE STRUKTURE OČETOV

CONNECTIONS OF SPORTING ACTIVITY OF CHILDREN AND PATERNAL EDUCATION

Matejek Črtomir¹, Planinšec Jurij¹,

¹Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Koroška cesta 160

Namen raziskave je bil ugotoviti ali obstajajo razlike v športnem udejstvanju otrok v obdobju poznega otroštva in zgodnje adolescence glede na izobrazbeno strukturo očetov. V raziskavi je sodelovalo 409 otrok, starih od 9 do 11 let, od tega 209 deklet in 200 dečkov. Podatki o športnem udejstvanju otrok in izobrazbeni strukturi očetov so bili pridobljeni s pomočjo vprašalnika, ki je bil izdelan v okviru projekta »Sodobni trendi telesnega, gibalnega in osebnostnega razvoja slovenskih osnovnošolcev – socialni status in življenjski stil sta pomembna dejavnika otrokovega življenja«. Merjenci so bili, glede na izobrazbo očetov, razdeljeni v tri skupine: skupina otrok očetov z nižjo izobrazbo, skupina otrok očetov s srednjo izobrazbo in skupina otrok očetov z višjo izobrazbo. V sklopu vprašalnika, ki so ga izpolnili starši, smo pridobili podatke o času (min/dan), ki ga otroci namenijo zmerno do visoko intenzivni športni dejavnosti. Za ugotavljanje razlik v športnem udejstvanju otrok glede na izobrazbeno strukturo očetov smo uporabili enosmerno analizo variance (ANOVA). Statistično značilnost smo ugotavljali na ravni tveganja $p \leq 0,05$. Rezultati so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike v času, ki ga dečki namenijo športni dejavnosti glede na izobrazbo očetov. Sinovi višje izobraženih očetov namenijo športni dejavnosti v povprečju pol ure na dan več časa, kot sinovi očetov z nižjo izobrazbo. Rezultati prav tako kažejo, da ne obstajajo statistično značilne razlike v času, ki ga dekleta namenijo športni dejavnosti glede na izobrazbo očetov.

Ključne besede: gibalna dejavnost, socialni položaj, učenci, starši

ABSTRACT

The main aim of the research was to determine whether children, whose fathers are more educated, statistically significant differ in daily sporting activity from their peers, whose fathers are less educated. The research was conducted on a sample of 409 pupils, aged

between 9 and 11, from which there were 209 female and 200 male pupils. Data on children's sports activities and the educational structure of fathers were obtained through a questionnaire developed in the framework of the project "Modern trends in the physical, physical and personal development of Slovenian elementary school pupils - social status and lifestyle are important factors for the child's life". Children were, according to the education of fathers, divided into three groups: a group of children with fathers with lower education, a group of children with fathers with secondary education and a group of children with fathers with higher education. As part of the questionnaire, which was completed by parents, we obtained data on the time (min / day) that the children were involved in moderate and vigorous sports activities. One-way analysis of variance (ANOVA) was used to determine the differences in the children's sports activities with respect to the educational structure of the fathers. Statistical significance was set at level of $p \leq 0.05$. The results showed that there are statistically significant differences in the time that boys dedicate to moderate and vigorous sports activities with respect to the paternal education. The sons of higher educated fathers devote to moderate and vigorous sports activities an average of half an hour a day more than the sons of fathers with lower education. The results also show that there are no statistically significant differences in the time that girls devote to moderate and vigorous sports activities with respect to the paternal education.

Keywords: physical activity, social status, pupils, parents

Uvod

Gibanje ostaja osrednja tema v življenju in življenje simbolizira. Strokovnjaki spodbujajo in priporočajo gibanje prav vsakemu od nas, ne glede na starost (Cook, Burton, Kiesel, Rose, in Bryant, 2010). Gibalna dejavnost je opredeljena kot vsaka dejavnost, ki je rezultat dela skeletnih mišic, kjer je končna poraba energije večja kot v mirovanju in vključuje prosto igro, hišna opravila, vadbo, šport v šoli in organizirane športne dejavnosti (Malina, Bouchard in Bar-Or, 2004). Nanaša se na naravno in namerno gibanje mišic, kjer se porablja energija (Starc in Sila, 2007). Podkategorija gibalne dejavnosti je športna dejavnost, ki je načrtovana, strukturirana, ponavljajoča se dejavnost, njen cilj je izboljšati in vzdrževati zdravje, kot tudi razvoj gibalnih sposobnosti, gibalnih vzorcev in gibalnih kompetenc (WHO, 2017; Bouchard in Shepard, 1994). Z razvojem družbe je gibanje postalo manj pomemben dejavnik človekovega vsakdanjika. Sodobna družba je s pomočjo informacijsko komunikacijske tehnologije človeku olajšala življenje pri določenih opravilih ter dejavnostih, s ciljem izboljšanja kakovosti življenja. Vendar je hkrati človeka odtujila od gibalnih dejavnosti. Pomanjkanje le-teh dejavnosti pri odraslih vpliva na pojav raznih obolenj, kot so zvišan krvni tlak, debelost, osteoporoza, bolezni srca in ožilja (Bouchard, Blair in Haskell, 2007). Največja vrednost športne dejavnosti v mladosti je v njenem nadaljevanju v odrasli dobi. Vedenjski vzorci športnega udejstvovanja in gibanja, ki jih človek pridobi v otroštvu, se ohranijo skozi celo življenje in sooblikujejo temelje za aktivno in zdravo življenje. Premalo športne dejavnosti ali pa napačno, pretirano izvajanje specifičnih gibov, lahko vpliva na nepravilen telesni razvoj; ob tem pa tudi upočasni gibalni, socialni in čustveni razvoj otroka (World Health Organization, 2013). Obstaja več vzrokov za športno nedejavnost ljudi: premalo časa, upad motivacije, pomanjkanje ustrezne infrastrukture za izvajanje športnih dejavnosti ipd. (Zajec, Videmšek, Štihec, Pišot in Šimunič, 2010). Prav tako je socialno okolje eden ključnih dejavnikov pri izbiri oblik in pogostosti športnega udejstvovanja odraslih in njihovih otrok (Trbanc, Črnak, in Dremelj, 2015). Starši so zgled otroku in s svojim vedenjem vplivajo na usvajanje primerne in zdravega življenjskega sloga otroka. Športna dejavnost ima velik pomen pri oblikovanju zdravega življenjskega sloga otroka, mladostnika in pozneje odraslega človeka (Pišot in Završnik, 2001).

Družina kot osnovna celica družbe prenaša na otroka vedenjske vzorce, nekatere izkušnje in odnose in vedenja. Skozi komunikacijo, ki poteka na verbalni in neverbalni ravni, otroci

spoznavajo primerno in neprimerno vedenje (Haywood in Getchell, 2009). Družina je otroku najbolj prijazno okolje in kot tako spodbuja otrokov celostni razvoj in gibanje (Berčič, 2012). Vukoje (2012) opredeljuje družino kot osnovno celico družbe, kjer se ustvarja močna čustvena vez med starši in otroki. Otrok prevzame moralna načela, vrednote, cilje, prepričanja in pričakovanja staršev, kot del osebnih ciljev, vrednot prepričanj in pričakovanj (White, 2007). Družina lahko zavira ali pa spodbuja športno udejstvovanje otroka, kar je mnogokrat pogojeno s socialnim in ekonomskim položajem družine. V zadnjem desetletju ali dveh so se številne raziskave osredotočile na učinke socialne in ekonomske neenakosti na zdravje otrok in odraslih (Marmot & Wilkinson, 2006; DiLiberti, 2000). Socialno-ekonomski položaj je mogoče razumeti kot koncept, s pomočjo katerega je mogoče meriti nekatere aspekte izobraževanja, poklica in socialnega prestiža posameznika ali socialne skupine (Bogin, 1999). Socialni položaj je relativni položaj družine in posameznikov in določa moč ter pozicijo na hierarhični lestvici. Obsega materialne vidike in nematerialni vidike in elemente, kamor sodi tudi izobrazbena struktura posameznikov in družinskih članov (Trbanc idr., 2015).

Številne študije opredeljujejo socialno-ekonomski položaj družine na osnovi izobrazbe očeta, poklica matere in družinskega dohodka, medtem ko se socialni položaj družine mnogo krat določa le na podlagi izobrazbe očeta (Roche & Sun, 2003). Sam pojem izobrazba je mogoče opredeliti kot stopnjo in smer formalne izobrazbe, ki jo posameznik pridobi (European Commission /EACEA/Eurydice, 2016). Ljudje z nižjo izobrazbo, z nižjimi osebnimi dohodki in delovnim mestom, z nižjim socialnem položajem so bolj šibkega zdravja in umirajo mlajši kot ljudje z višjimi osebnimi dohodki in višjim socialnim položajem ter višjo izobrazbo (Mackenbach, 2006; Atkinson et al., 2010). V zadnjem času posvečajo raziskovalci tudi vse večjo pozornost odnosom med socialno-ekonomskim položajem adolescentov in njihovim zdravjem (Hagquist, 2006; Friestad & Klepp, 2006), pri čemer je treba poudariti, da rezultati niso enoznačni, kar kaže na zapletenost in kompleksnost odnosov med socialnim položajem adolescentov in njihovim zdravjem. Vpliv socialno-ekonomskega položaja na zdravje se zrcali skozi socialni kontekst (Vrabič Kek, 2012). Postavlja se vprašanje ali je izobrazbena struktura očetov, na podlagi katere se mnogokrat opredeljuje socialni položaj družine (Roche & Sun, 2003), lahko generator razlik v športnem udejstvovanju njihovih otrok. Zato je bil glavni namen raziskave ugotoviti ali so otroci višje izobraženih očetov športno bolj dejavni kot vrstniki nižje izobraženih očetov? Glede na ugotovitve dosedanjih raziskav lahko pričakujemo, da bodo otroci očetov z višjo izobrazbo namenili več časa športni dejavnosti kot vrstniki, katerih očetje imajo nižjo izobrazbo

Metode

Vzorec

V raziskavo je bilo vključenih 409 otrok, starih od 9 do 11 let (AS=10.13, SO=.41), od tega 209 deklet in 200 dečkov. Podatki so bili pridobljeni v okviru raziskave »Sodobni trendi telesnega, gibalnega in osebnostnega razvoja slovenskih osnovnošolcev – socialni status in življenjski stil sta pomembna dejavnika otrokovega življenja«, ki poteka v okviru Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru. V času meritev so bili vsi sodelujoči merjenci zdravi. Merjenci in starši so bili seznanjeni z namenom raziskave in potekom meritev ter so podali pisno soglasje z vključitvijo v raziskavo. Anonimnost merjencev je bila zagotovljena.

Merski postopki

Stopnjo izobrazbe očetov smo opredelili s pomočjo »Vprašalnika o socialnem položaju družine«, ki vključuje vprašanja o najvišji stopnji izobrazbe staršev. V vprašalniku je mogoče izbrati eno izmed sedmih stopenj izobrazbe, katere so bile naknadno združene v tri izobrazbene skupine: nižja izobrazba, srednja izobrazba in višja izobrazba. V skupino z nižjo izobrazbo so bili uvrščeni očetje, ki imajo nedokončano osnovno šolo, končano osnovno šolo ali poklicno šolo. V skupino s srednjo izobrazbo so bili razporedili očete s končano 4-letno srednjo šolo. V skupino z višjo izobrazbo pa so bili razvrščeni očetje, ki so končali višjo, visoko šolo, fakulteto, specializacijo, magisterij ali doktorat.

Športno udejstvovanje otrok smo ugotavljali s pomočjo »Vprašalnika o športni dejavnosti otrok in mladostnikov«, ki ga je izpolnil eden od staršev ali skrbnikov. Vprašalnik o športni dejavnosti zajema športne dejavnosti v šoli, organizirane dejavnosti v prostem času (v klubu, društvu), športne dejavnosti v družini (s starši, brati, sestrami) in neorganizirane športne dejavnosti. Tako smo pridobili podatke o dnevni zmeri do visoko intenzivni športni dejavnosti merjencev.

Organizacija meritev

Celoten sklop meritev je bil izveden v dopoldanskem času, v posebej pripravljenem prostoru. Vsak merjenec je opravil celoten testni postopek v eni uri. Meritve so izvajali posebej usposobljeni merilci. Vsak merjenec, ki je sodeloval v raziskavi, je dobil svojo identifikacijsko številko. Najprej so bile izvedene morfološke meritve, nato meritve gibalnih sposobnosti. Šifrirane vprašalnike so merjenci odnesli domov, kjer jih je izpolnil eden od staršev.

Metode obdelave podatkov

Podatki so bili obdelani s programom SPSS 21 za Windows. Izračunane so bile aritmetične sredine (AS), standardni odkloni (SO) ter, z metodo enosmerne analize variance (ANOVA),

statistična značilnost razlik v športnem udejstvovanju merjencev glede na izobrazbo očetov. Pri čemer so bili merjenci ločeni po spolu. Statistično značilnost razlik smo ugotavljali na ravni tveganja $p < 0,05$. Narejen je bil tudi Post-Hoc Scheffe preizkus, s pomočjo katerega so bile natančneje opredeljene predhodno ugotovljene statistično značilne razlike v športnem udejstvovanju merjencev.

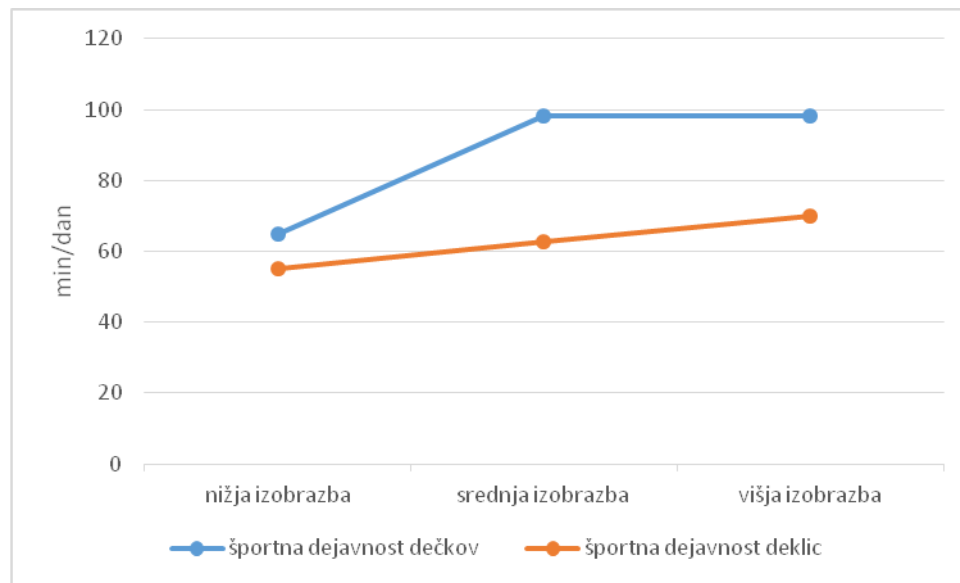
Rezultati

Tabela 1: športno udejstvovanje (N – število merjencev, aritmetična sredina - AS, standardni odklon - SD) dečkov in deklic gele da izobrazbo očetov ter rezultati enosmerne analize variance (ANOVA)

Izobrazba očeta	Športno udejstvovanje dečkov					Športno udejstvovanje deklet				
	N	AS (min/dan)	SO	ANOVA		N	AS (min/dan)	SO	ANOVA	
				F	p				F	p
Nižja izobrazba	95	65,02	36,29			90	55,21	41,49		
Srednja izobrazba	54	98,15	43,74	11,859	0,000	63	62,63	41,34	1,957	0,204
Višja izobrazba	51	98,22	45,59			56	70,03	37,85		

Rezultati v Tabeli 1 prikazujejo čas, ki ga dečki in deklice namenjajo zmerno do visoko intenzivni športni vadbi glede na različno izobrazbeno strukturo očetov. Pri obeh spolih namenijo najmanj časa zmerno do visoko intenzivni športni vadbi otroci očetov z nizko izobrazbo. Tako dečki nižje izobraženih očetov namenijo športni vadbi nekaj več kot uro na dan (65,02 min/dan), dekleta pa nekaj manj kot uro na dan (55,21 min/dan). Dečki iz skupin srednje (98,15 min/dan) in višje (98,22 min/dan) izobraženih očetov namenjajo zmerno do visoko intenzivni športni vadbi več kot uro in pol na dan. Dekleta iz skupin srednje (62,63 min/dan) in višje (70,03 min/dan) izobraženih očetov namenjajo zmerno do visoko intenzivni športni vadbi nekoliko več kot uro na dan. Visoke vrednosti standardnega odklona, kažejo na večjo razpršenost rezultatov pri vseh skupinah merjencev.

Prikaz 1: primerjava srednje do visoko intenzivne športe dejavnosti dečkov in deklic glede na izobrazbeno strukturo očetov

Rezultati ANOVE kažejo, da obstajajo, glede na izobrazbo očetov, statistično značilne razlike ($F= 11,859$; $P = 0,000$) v času, ki ga dečki namenijo zmerno do visoko intenzivni športni dejavnosti. Rezultati Post-hoc Scheffe preizkusa kažejo ($p = 0,000$), da sinovi srednje in višje izobraženih očetov namenijo na dan statistično značilno več časa zmerno do visoko intenzivni športni dejavnosti kot sinovi nižje izobraženih očetov, in to kar 35 minut na dan več. Post-hoc Scheffe preizkus prav tako kaže, da med skupinama dečkov srednje in višje izobraženih očetov razlike niso statistično značilne ($P = 0,662$). da sinovi višje izobraženih očetov namenijo v povprečju 25 minut/dan več športni dejavnosti kot sinovi nižje izobraženih očetov. Rezultati ANOVE kažejo, da, hčere srednje višje izobraženih očetov sicer namenijo nekoliko več časa zmerno do visoko intenzivni športni dejavnosti kot hčere nižje izobraženih očetov, vendar razlike niso statistično značilne ($F= 1,975$; $P = 0,204$).

Razprava

V prvi vrsti pričujoča raziskava opozarja, da so v obdobju poznega otroštva in v začetku adolescence, še vedno dečki tisti, ki namenjajo zmerni do visoko intenzivni športni dejavnosti več časa kot dekleta. Ugotoviti je mogoče, da vse tri skupine dečkov presegajo priporočila WHO (2017), ki pravijo, da bi naj otroci v tem starostnem obdobju namenili zmerno do visoko intenzivni športni vadbi vsaj 60 minut na dan. Tako tudi skupina dečkov očetov z nižjo izobrazbo nameni športnem udejstvovanju več kot uro na dan. Prav nasprotno pa velja za dekleta, saj skupina deklet nižje izobraženih očetov ne dosega priporočenih standardov in namenja zmerni do visoko intenzivni športni dejavnosti manj kot uro na dan. Med tem ko skupini deklet srednje in višje izobraženih očetov namenjata zmerni do visoko intenzivni

športni vadbi le nekoliko več kot šestdeset minut na dan. Ugotovitve pričujoče raziskave so v skladu z ugotovitvami nekaterih drugih raziskav (Telford, Telford, Olive, Cochrane, & Davey, 2016), ki ugotavljajo, da dekleta v starostnem obdobju od osem do dvanajst let namenjajo 19% odstotkov manj časa športnim dejavnostim kot njihovi moški vrstniki. Ugotovitve naše raziskave kažejo, da sta izobrazbena struktura očetov in čas, ki ga njihovi otroci namenjajo zmerni do intenzivni športni vadbi, vsekakor povezana. Podobno ugotavljajo številni avtorji (Jurak, 2006; Kovač, Jurak & Strel, 2007), ki pravijo, da na športno dejavnost mladih pomembno vplivajo socialni položaj, izobrazba staršev, pa tudi socialno okolje, v katerem mladi odraščajo (Brettschneider & Naul, 2007; Joens-Martre, Welk, Calabro, Russell, Nicklay & Hensley, 2008). Ta povezava je zelo očitna pri dečkih in manj pri deklicah. Sinovi srednje in višje izobraženih očetov namenijo kar 30 min na dan več zmerni do visoko intenzivni športni dejavnosti kot vrstniki nižje izobraženih očetov. Hčere srednje in višje izobraženih očetov sicer namenijo zmerni do visoko intenzivni vadbi nekoliko več časa kot vrstnice očetov z nižjo izobrazbo, vendar te razlike niso statistično značilne. Sklepati je mogoče, da ima pri dečkih izobrazba očeta, kot eden izmed pokazateljev socialnega položaja družine (Roche & Sun, 2003), pomembno vlogo, medtem ko to za dekleta ne velja. Predvidevati je mogoče, da izobrazba očeta, ki je eden izmed socialno-ekoloških dejavnikov, ki vplivajo na razvoj otroka, manj vpliva na športno udejstvovanje deklet. Omenjene ugotovitve sovpadajo z ugotovitvami Telford et al. (2016), ki pravijo, da socialno-ekološki dejavniki na ravni posameznika, družine, šole in okolja vplivajo manj ugodno na športno udejstvovanje deklet kot na športno udejstvovanje dečkov.

Viri

- Atkinson, A.B., Marlier, E., Montaigne, F., & Reinstadler, A. (2010). Income poverty and income inequality. V A.B., Atkinson, & E., Marlier, (Ur.), *Income and living conditions in Europe*. (str. 101-131). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Berčič, H. (2012). Družina naj bo temelj. Gibalno in športnorekreativno udejstvovanje. *Vzgoja*. 53. 35–37.
- Bogin, B. (1999). *Patterns of Human Growth*, (second edition). Cambridge: Cambridge University Press.
- Bouchard, C. in Shepard, R. (1994). Physical activity, fitness and health: the model and key concepts. V: C. Bouchard in R. Shepard, T. Stephens, (Ur.): *Physical activity, fitness and health: International proceedings and statement*. (str. 77–88). Champaign, IL, Human Kinetics Publishers.
- Bouchard, C., Blair, N. S. in Haskell, L. W. (2007) *Physical Activity and Health*. United States of America: Human Kinetics.

- Brettschneider, W.D., & Naul, R. (2007). Obesity in Europe: Young people's physical activity and sedentary lifestyles. V W.D., Brettschneider, & R. Naul, (Ur.), *Obesity in Europe: Young people's physical activity and sedentary lifestyles*. (str. 7-26) Sport sciences international, vol. 4. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Cook, G., Burton, L., Kiesel, K. Rose, G. in Bryant, M. (2010) Movement. *Functional Movement Systems: Screening, Assessment and Corrective Strategies*. Santa Cruz: California.
- European Commission /EACEA/Eurydice, (2016). The Structure of the European Education Systems 2016/17: Schematic Diagrams. Eurydice Facts and Figures. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Pridobljeno iz : <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/9/9d/> (11.11. 2017)
- Di Liberti, J.H. (2000). The relationship between social stratification and all-cause mortality among children in the United States. *Pediatrics*, 105(1), 1968-1992.
- Friestad, C., & Klepp, K.I. (2006). Socioeconomic status and health behavior patterns through adolescence: results from a prospective cohort study in Norway. *European Journal of Public Health*, 16(1), 41–47.
- Hagquist, C.E. (2006). Health inequalities among adolescents – the impact of academic orientation and parents' education. *European Journal of Public Health*, 17(1), 21–26.
- Haywood, K. in Getchell, N. (2009). *Life span motor development*. Champaign (IL): Human Kinetics.
- Joens-Martre, R.R, Welk, G.J., Calabro, M.A., Russell, D.W., Nicklay, E., & Hensley, L.D. (2008). Rural-urban differences in physical activity, physical fitness, and overweight prevalence of children. *Journal of Rural Health*, 24 (1), 49-54.
- Jurak, G. (2006). Sporting lifestyle vs. »cigarettes & coffee« lifestyle of Slovenian high school student. *Anthropological notebooks*, 12(2), 79-95.
- Kovač, M., Jurak, G., & Strel, J., (2007). Šolsko okolje in družina kot oblikovalca življenjskega sloga mladih. V M. Kovač, & G. Starc (Ur.), *Šport in življenjski slogi slovenskih otrok in mladine* (str. 155-163). Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo in Zveza društev športnih pedagogov Slovenije.
- Mackenbach, J.P. (2006). *Health inequalities: Europe in profile. An independent expert report commissioned by the UK presidency of the EU*. London: Department of Health.
- Malina, R., Bouchard, C. in Bar-Or, O. (2004). *Growth, maturation, and physical activity*. United States of America: Sheridan Books.
- Marmot, M.G., & Wilkinson, R.G. (2006). *Social determinants of health*. Oxford: Oxford University Press.
- Pišot, R. in Završnik, J. (2001). Gibalno/športna aktivnost v otroštvu – osnova za oblikovanje zdravega življenjskega sloga. V: H. Berčič (ur.): *Zbornik slovenskega kongresa športne*

rekreacije: prispevki in povzetki poročil, strokovnih predavanj in predstavitev 2. slovenskega kongresa športne rekreacije, z mednarodno udeležbo (str. 21—24). Ljubljana: Športna unija Slovenije.

Roche, A.F., & Sun, S.S., (2003). *Human Growth: Assessment and Interpretation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Starc, G. in Sila, B. (2007). Ura športna na dan prežene vse težave stran: tedenska športna dejavnost. *Šport*, 55 (3).

Telford, R. M., Telford, R. D., Olive, L. S., Cochrane, T., & Davey, R. (2016). Why Are Girls Less Physically Active than Boys? Findings from the LOOK Longitudinal Study. *PLoS ONE*, 11(3), e0150041. <http://doi.org/10.1371/journal.pone.0150041>

Trbanc, M., Meglič, Č. A., Dremelj, P., Smolej, S., Narat, T., Kovač in N. Tomc, K. B. (2015). *Socialni položaj v Sloveniji 2013–2014* (Končno poročilo). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Vrabič Kek, B. (2012). *Kakovost življenja*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Vukoje, J. (2012): *Osnovne funkcije suvremene porodice*. Svarog, 4, 137–144. Pridobljeno 11. 11. 2017, <http://doisrpska.nub.rs/index.php/svarog/article/view/920>

Zajec J., Videmšek, M., Štihec, J., Pišot, R. in Šimunič, B. (2010). *Otrok v gibanju doma in v vrtcu*. Koper: Univerzitetna Založba Annales.

White, S. (2007). Parent-created motivational climate. V Lavallee, D. in Jowett, D. (Ur.): *Social Psychology in Sport* (str. 131–143). Champaign. IL: Human Kinetics.

World Health Organization [WHO], (2013). Global Health Observatory: NCD mortality and morbidity, pridobljeno iz: http://www.who.int/gho/ncd/mortality_morbidity/en/index.html, (11. 11. 2017).

World Health Organization. (2017). Physical Activity: What is physical activity? Pridobljeno iz: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs385/en/>, (11. 11. 2017)